

Pezinok, 8.3.2010

STANOVISKO K POZMEŇUJÚCIM NÁVRHOM

obsiahnutým v Spoločnej správe výborov NR SR k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (tlač 1492)

Navrhujeme neschváliť body č. **5, 6, 7, 13, 14, 15 a 16** Spoločnej správy.

Odôvodnenie

K bodu 5. Spoločnej správy:

V praxi sa vyskytujú situácie, kedy správne orgány a sudy spochybňujú právo ekologických mimovládnych organizácií napadnúť na súde porušenie zákonného ustanovenia hmotnoprávneho charakteru. V týchto prípadoch sa argumentuje, že mimovládna organizácia môže pred súdom namietať iba porušenie svojich procesných práv účastníka konania.

Podľa čl. 9 ods. 2 Aarhuského dohovoru: „*Na tento účel sa záujem akejkoľvek mimovládnej organizácie, ktorá spĺňa požiadavky uvedené v článku 2 ods. 5, považuje za dostatočný na účely písmena a). Tieto organizácie budú považované za také, ktorých práva môžu byť porušené na účely písmena b).*“ Čl. 10a Smernice o EIA identicky ustanovuje: "*To this end, the interest of any non-governmental organisation meeting the requirements referred to in Article 1(2), shall be deemed sufficient for the purpose of subparagraph (a) of this Article. Such organisations shall also be deemed to have rights capable of being impaired for the purpose of subparagraph (b) of this Article.*"

Ustanovenia § 26 a § 27 zákona o EIA stanovujúce, že "*Takéto združenie sa na účely tohto zákona považuje za subjekt, ktorého právo na priaznivé životné prostredie môže byť rozhodnutím dotknuté.*" naplňajú požiadavky vyššie uvedených ustanovení smernice o EIA a Aarhuského dohovoru a zakotvujú princíp, že občianske združenia a ekologické mimovládne organizácie spĺňajúce podmienky stanovené vnútroštátnym právom majú vždy prístup k preskúmaniu procesných aj hmotnoprávnych porušení zákona pred súdom.

Vzhľadom k uvedenému, je potrebné zachovať súčasnú právnu úpravu, ktorá zabezpečuje prístup k spravodlivosti v súlade s požiadavkami práva EÚ. Zabezpečenie tohto princípu v legislatíve SR sleduje Komisia aj v prebiehajúcom konaní („infringement procedure“) proti Slovenskej republike.

K bodu 6. Spoločnej správy:

Navrhované zmeny vylučujú občanov z najväčších projektov, ktorých povoľovanie v minulosti už začalo, avšak nebolo ešte dokončené, alebo ohľadom ktorých už prebehol proces posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Ak tieto projekty majú ambíciu získať kofinancovanie z Európskej únie, je nevyhnutný úplný súlad s EIA smernicou. Zabezpečenie tohto princípu v legislatíve SR sleduje Komisia aj v prebiehajúcom konaní („infringement procedure“) proti Slovenskej republike.

K bodu 7. (k doplneným bodom 2 a 3) a bodu 16. Spoločnej správy:

Navrhované zmeny stanovujú, že rozhodnutie o povolení jadrových zariadení sa nebude priamo doručovať občanom, ktorí môžu byť jadrovými zariadeniami dotknutí. Rozhodnutie sa bude iba zverejňovať na úradnej tabuli Úradu jadrového dozoru. Ak by prešla navrhovaná úprava, ľudia, ktorí môžu byť jadrovými zariadeniami dotknutí a bývajúci v okolí jadrových zariadení, sa o povolení ani nemusia dozvedieť a následne nebudú mať právo sa domáhať nápravy, ak úrad pri povoľovaní poruší zákon.

Ustanovenie Aarhuského dohovoru aj EIA smernice ukladajú zabezpečiť včasné informácie tak, aby sa dotknutá verejnosť mohla efektívne zapojiť do rozhodovania:

Podľa čl. 6 ods. 4 Smernice o EIA „*Dotknutej verejnosti sa poskytnú včasné a účinné príležitosti zúčastniť sa procesov environmentálneho rozhodovania uvedeného v článku 2 ods. 2 a na tento účel je oprávnená vyjadriť pripomienky a stanoviská, kým sú ešte príslušnému orgánu alebo orgánom otvorené všetky možnosti, predtým ako sa rozhodne o žiadosti o povolenie.*“ Takáto dikcia nenaplní požiadavky práva EÚ na zabezpečenie práv dotknutej verejnosti a Komisia bude pokračovať v konaní proti Slovenskej republike.

K bodu 7. (k doplnenému bodu 4), bodu 13., 14. a 15. Spoločnej správy:

Navrhované zmeny rušia právo verejnosti získať akékoľvek informácie o projektoch výstavby jadrových zariadení, čo je v zjavnom rozpore s ústavným právom na informácie podľa čl. 26 Ústavy SR a v rozpore s čl. 4 Aarhuského dohovoru.

Takáto dikcia je v rozpore aj s princípmi EIA smernice, nakoľko účasť dotknutej verejnosti by bola v konaní podľa atómového zákona čisto formálna. Bez možnosti oboznámiť sa s podkladmi rozhodovania nemôže účastník zmysluplne uplatňovať svoje práva v konaní. Aj v tomto prípade prijatím navrhovaného znenia dôjde k rozporu s právom EÚ na zabezpečenie práv dotknutej verejnosti a Komisia bude pokračovať v konaní proti Slovenskej republike.

Navyše, novela zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám je úplne zbytočná, pretože informácie, ktorých zverejnenie by mohlo ohroziť bezpečnosť, možno utajiť ako utajované skutočnosti podľa zákona č. 215/2004 Z.z. o ochrane utajovaných skutočností.